

Андрій В. Шинькович

кандидат економічних наук,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2922-3796>

Камілла А. Анісімова

здобувачка III курсу,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-0959-7865>

СОЦІОКРАТИЧНА МОДЕЛЬ ПАРТИСИПАТИВНОГО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПОВОЄННИМ ВІДНОВЛЕННЯМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ

У статті досліджено можливості застосування соціократії як моделі партисипативного публічного управління повоєнним відновленням територіальних громад України. Обґрунтовано, що відбудова зруйнованої інфраструктури має поєднуватися з інституційним оновленням місцевого самоврядування, розвитком самоорганізації населення та створенням постійних механізмів участі жителів у підготовці, реалізації, моніторингу й коригуванні управлінських рішень. Метою дослідження є розроблення концептуальних засад соціократичної моделі, яка поєднує інститути представницької демократії зі структурованою участю жителів, громадських об'єднань, професійних спільнот, суб'єктів господарювання та інших учасників місцевого розвитку. Методологічну основу сформовано на поєднанні системного, інституційного, структурно-функціонального та партисипативного підходів. Застосовано методи аналізу і синтезу, порівняльного та нормативно-правового аналізу, декомпозиції, концептуального моделювання і наукового узагальнення.

Запропоновано авторське визначення соціократії у публічному управлінні та обґрунтовано перехід від адміністративно-пірамідальної до колово-доменної архітектури громади. Розроблено авторську колово-доменну модель, у межах якої територіальна громада розглядається як поліцентрична система первинних територіальних, функціональних, координаційного та стратегічного кіл. Визначено функціональні елементи моделі: домени відповідальності, драйвер-орієнтоване управління, консентне погодження пропозицій, подвійне представництво та строкові ролі. Управлінський цикл представлено послідовністю: драйвер → домен → коло → консент → строкові ролі → реалізація → моніторинг → перегляд.

Встановлено, що законодавство України не містить нормативного визначення соціократії, проте передбачає інститути, функціонально близькі до запропонованої моделі: загальні збори жителів, місцеві ініціативи, громадські

слухання, консультативно-дорадчі органи, органи самоорганізації населення та публічні консультації. Це створює передумови для пілотного впровадження моделі через статути громад, спеціальні положення, робочі групи з відновлення і цифрові платформи участі. Обґрунтовано, що соціократичні кола не підміняють органи місцевого самоврядування, а виконують підготовчу, координаційну, консультативну, моніторингову та оцінювальну функції. Гіпотеза дослідження отримала теоретико-концептуальне підтвердження: інституціоналізація соціократичних принципів може сприяти переходу від епізодичної громадянської участі до постійної співвідповідальності, підвищенню легітимності рішень, суспільної довіри й адаптивності управління повоєнним відновленням громад.

Ключові слова: соціократія, самоорганізація населення, соціальна економіка, міжнародна урбаністика, аналіз державної політики.